

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 371/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SUNDL, s. r. o., Opletalova 6664, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Alžbetou Skočdopolovou, Alexandra Rudnaya 23, Žilina, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 CoPr 2/2013 zo 14. novembra 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 237/2014 z 27. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SUNDL, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SUNDL, s. r. o., Opletalova 6664, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 CoPr 2/2013 zo 14. novembra 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 237/2014 z 27. januára 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že [REDACTED] (ďalej len „navrhovateľ“), sa návrhom doručeným Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) 24. augusta 2012 domáhal určenia, že výpoveď daná sťažovateľom listom z 30. apríla 2012 je neplatná a jeho pracovný pomer so sťažovateľom nepretržite trvá. Domáhal sa aj uloženia povinnosti sťažovateľovi zaplatiť mu náhradu mzdy za čas, keď z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru nemohol vykonávať prácu.

O návrhu navrhovateľa rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 14 Cpr 3/2012-100 z 5. februára 2013 tak, že ho zamietol. Konanie v časti o uloženie povinnosti sťažovateľovi zaplatiť navrhovateľovi náhradu mzdy zastavil.

Proti výroku rozsudku, ktorým okresný súd zamietol návrh, podal navrhovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 10 CoPr 2/2013-138 zo 14. novembra 2013 tak, že rozsudok okresného súdu v zamietajúcom výroku zmenil tak, že určil, že výpoveď daná navrhovateľovi listom sťažovateľa z 30. apríla 2012 je neplatná a pracovný pomer navrhovateľa u sťažovateľa naďalej trvá. Rozhodol tiež, že rozsudok okresného súdu vo výroku o čiastočnom zastavení konania, ktorý nebol odvolaním napadnutý, „zostáva nedotknutý“.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu, že toto rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)]. Najvyšší súd rozhodol napadnutým rozsudkom z 27. januára 2016 tak, že dovolanie zamietol.

Sťažovateľ poukazuje v sťažnosti na právny záver okresného súdu v jeho rozsudku z 5. februára 2013, ktorý považoval výpoveď sťažovateľa za platnú s tým, že navrhovateľ

„sa stal nadbytočný vzhľadom na organizačnú zmenu, ktorým sa zrušila prevádzkareň zamestnávateľa [REDACTED] a zrušili sa pozície skladových pracovníkov vykonávajúcich prácu s miestom výkonu práce v prevádzkarni“.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje tiež na právny záver krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľ mal v rozhodnutí o organizačnej zmene uviesť, že „činnosť dovtedajších zamestnancov zo zrušenej prevádzkarne bude zabezpečovaná počnúc 1. 5. 2012 výlučne dodávateľským spôsobom v prevádzkarni [REDACTED]“. Tento právny záver považuje sťažovateľ za svojvoľný a nepreskúmateľný. V tejto súvislosti v sťažnosti uvádza:

„Toto odôvodnenie odvolacieho súdu je svojvoľné, pretože sa nijako nedotýka dôvodov zrušenej prevádzkarne [REDACTED] a nevychádza zo zákona. V prevádzkarni [REDACTED] [REDACTED] /iná obec/ bola činnosť sťažovateľa zabezpečovaná dodávateľsky aj pred rozhodnutím o organizačnej zmene zrušenia prevádzkarne [REDACTED]“

Odvolací súd nedostatočným a nepreskúmateľným spôsobom odôvodňuje aj svoj právny záver, že výsledok vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa je v rozpore s jeho vysloveným právnym názorom. V namietanom rozhodnutí totiž odvolací súd bližšie neobjasnil, ktorý výsledok dokazovania a ktorý právny názor má na mysli, a v čom tento ním tvrdý rozpor spočíva...“

Sťažovateľ v sťažnosti tiež uvádza právne závery najvyššieho súdu, ktorý sa stotožnil s právnym záverom krajského súdu o neexistencii príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou – zrušením prevádzkarne a nadbytočnosťou navrhovateľa. Poukazuje tiež na právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého neprichádzal do úvahy výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), t. j. nadbytočnosť navrhovateľa, „ktorá by bola v príčinnej súvislosti s organizačnou zmenou, pretože bezprostredným následkom tejto zmeny bola nemožnosť... (sťažovateľa, pozn.) pridelovať... (navrhovateľovi) prácu v dohodnutom mieste výkonu práce“.

V súvislosti s právnymi závermi najvyššieho súdu a krajského súdu sťažovateľ ďalej uvádza:

„Odôvodnenie dovolacieho súdu je nezrozumiteľné, neudržateľné, nevychádza zo zákona ani z dostupnej judikatúry a je svojvoľné. Dovolací súd nevysvetlil dôvody svojho rozhodnutia, ani o ktoré ustanovenie zákona opiera svoje rozhodnutie. Dovolací súd dospel k rozdielnym skutkovým zisteniam ako súd prvého stupňa bez toho, aby sám vykonal akékoľvek dokazovanie.

Arbitrárnosť (svojvôľa) v súdnom rozhodnutí odvolacieho a dovolacieho súdu je v danom prípade poznateľná zo zjavne iracionálnych myšlienkových konštrukcií vyložených v odôvodneniach uvedených rozhodnutí. ...

Ako to vyplýva z citovaného ustanovenia § 79 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, sťažovateľ nemá povinnosť uviesť právnu kvalifikáciu uplatneného nároku, pretože je povinný iba pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti, z ktorých nárok vyvodzuje. To zároveň znamená, že je povinnosťou všeobecných súdov uplatnený nárok preskúmať zo všetkých právnych hľadísk, ktoré je možné na skutočnosti tvrdené navrhovateľom vzťahovať... V danom prípade dovolací súd formalisticky uvádza, že neprichádzal do úvahy použitý výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce ale výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce. Sťažovateľ ako zamestnávateľ však nemal povinnosť uvádzať vo výpovedi citované ustanovenia, ale jeho povinnosťou bolo skutkovo nezameniteľným spôsobom vymedziť dôvod výpovede. Táto podmienka bola v danom prípade splnená. ...

V danom prípade súdy nereagovali na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú sťažovateľom v konaní, a to, že dôvod výpovede je vo výpovedi skutkovo vymedzený tak, že ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom, ktorý nedostatok je potrebné považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti). V danom prípade organizačná zmena súvisela výlučne so zrušením prevádzkarne zapísanej v živnostenskom oprávnení, v súvislosti s ukončením nájmu podľa nájmovej zmluvy; zrušená prevádzkareň nebola časťou sťažovateľa, ale len prenajatým priestorom, v ktorom vykonával svoju činnosť. Nedošlo teda ani k zrušeniu ani k premiestneniu časti zamestnávateľa podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce. Sťažovateľ sa predmetnou organizačnou zmenou musel prispôbiť situácii na trhu, v záujme udržania dôležitého klienta. ...

Odvolací aj dovolací súd rozhodli celkom formalisticky, svojvoľne (arbitrárne) bez toho, aby mal ich výrok rozumný základ v obsahu spisu a poskytol rozumné vysvetlenie

toho, čo sa medzi sťažovateľom a zamestnancom skutočne odohralo v súvislosti s organizačnými zmenami v spoločnosti sťažovateľa.“

Sťažovateľ tiež poukazuje na judikatúru ústavného súdu, na judikatúru najvyššieho súdu (uznesenie sp. zn. 4 M Cdo 5/2010 z 20. apríla 2011) a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 3133/2005.

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a čl. 36 odst. 1 Listiny... rozsudkom dovolacieho Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 01. 2016 č. j. 6 Cdo/237/2014 v spojení s rozsudkom odvolacieho Krajského súdu v Žiline zo dňa 14. 11. 2013 č. j.: 10 CoPr/2013-138 porušené bolo.

... Rozsudok dovolacieho Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 01. 2016 č. j. 6 Cdo/237/2014 a rozsudok odvolacieho Krajského súdu v Žiline zo dňa 14. 11. 2013 č. j.: 10 CoPr/2013-138 sa zrušujú a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

... Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania, trov právneho zastúpenia... do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezov vo výške SPOLU 363,79 EUR...“

Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu z 27. januára 2016 v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu zo 14. novembra 2013 do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej. Tento návrh odôvodňuje sťažovateľ poukazom na ďalšie konania o náhradu mzdy, ktoré prebiehajú na okresnom súde. Navrhovaným predbežným opatrením možno podľa sťažovateľa predísť prípadnému konaniu o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu vyplatenia náhrady mzdy. Táto situácia môže viesť k existenčným problémom sťažovateľa vzhľadom na to, že tieto plnenia nebude môcť vymôcť pre nemajetnosť povinnej osoby. Rozhodnutie ústavného súdu môže

takto „*mať, v spojení s napadnutými rozhodnutiami, bezprostredný vplyv na hmotno-právne pomery sťažovateľa a mohlo by dôjsť aj k poškodeniu jeho existenčných práv*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti rozsudku krajského súdu zo 14. novembra 2013 bolo prípustné dovolanie vzhľadom na to, že krajský súd ako odvolací súd týmto rozsudkom zmenil rozsudok okresného súdu ako súdu prvého stupňa (§ 238 ods. 1 OSP). Sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie z dôvodu, že toto rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP], a to právneho posúdenia výpovedného dôvodu podľa ustanovení Zákonníka práce. Dovolaciu argumentáciu sťažovateľa smerujúcu proti rozsudku krajského súdu najvyšší súd vecne preskúmal a napadnutým rozsudkom z 27. januára 2016 dovolanie zamietol. Právomoc najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, ktorú tento uplatnil na základe dovolania podaného sťažovateľom, vylučuje, aby rozhodoval ústavný súd, preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 27. januára 2016 z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Najvyšší súd ako dovolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku z 27. januára 2016, ktorým zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu, poukázal na odôvodnenie preskúmaného rozsudku a uviedol:

«Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 14. novembra 2013 sp. zn. 10 CoPr/2/2013 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku zmenil tak, že určil neplatnosť výpovede danej žalobcovi žalovanou 30. 4. 2012 a zároveň určil, že pracovný pomer žalobcu u žalovanej naďalej trvá. Na rozdiel od prvostupňového súdu bol toho názoru, že nebol preukázaný základný predpoklad platnosti výpovede danej žalobcovi podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, a to príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou (vymedzenou žalovanou tak, že táto spočíva v zrušení prevádzkarne v ■■■■■ s následkom zrušenia dvoch pracovných miest vo funkcii skladových pracovníkov v tejto prevádzke) a nadbytočnosťou žalobcu. Tento záver odôvodnil tým, že žalovaná vo výpovedi, ani v rozhodnutí o organizačnej zmene neuviedla, že organizačná zmena má spočívať v zabezpečení činnosti dovtedy vykonávanej žalobcom v zrušenej prevádzkami dodávateľským spôsobom v inej prevádzkarni, do ktorej sa táto činnosť presúva, resp. koncentruje, a že nadbytočnosť žalobcu má byť následkom tejto skutočnosti. Nadbytočnosť žalobcu totiž vymedzila vo výpovedi aj v rozhodnutí o organizačnej zmene tak, že táto je dôsledkom zrušenia prevádzkarne v ■■■■■ s následným zrušením pracovnej pozície žalobcu.»

Následne najvyšší súd poukázal na dovolaciu argumentáciu sťažovateľa a uviedol svoje právne závery:

„Dovolací súd predovšetkým z úradnej povinnosti skúmal existenciu väd konania taxatívne vymedzených v ustanovení § 237 O. s. p. a iných väd, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zistil, že z obsahu spisu žiadne takéto vady nevyplývajú.

Následne sa zaoberal správnosťou napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, a to správneho právneho posúdenia veci. Nesprávnym právnym posúdením veci treba rozumieť nesprávnu aplikáciu hmotného práva na zistený skutkový stav alebo jeho nesprávny výklad, ktorý má za následok nesprávne rozhodnutie. V rámci dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, dovolací súd skúma, či zistený skutkový stav umožňoval, resp. neumožňoval právny záver, ku ktorému dospel odvolací súd.

Podľa názoru dovolacieho súdu právny záver odvolacieho súdu zodpovedal zistenému skutkovému stavu a bol správny. ...

Citované ustanovenia § 63 ods. 1 písm. a/ a b) Zákonníka práce vymedzujú výpovedné dôvody spočívajúce v tom, že zamestnávateľ nemôže v dôsledku organizačných zmien uvedených v týchto ustanoveniach zamestnancovi naďalej pridelovať prácu, ktorú pre neho doteraz vykonával, a to buď vôbec (pri dôvode podľa § 63 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce) alebo preto, že zamestnanec sa v dôsledku takejto zmeny stal pre neho nadbytočným (pri dôvode podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce). Tieto výpovedné dôvody majú spoločné to, že sa vzťahujú k organizačným zmenám, ktoré nastali u zamestnávateľa. Zároveň sa však odlišujú, a to podľa toho, aká organizačná zmena nastala. Ustanovenie § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce podmieňuje možnosť výpovede zamestnávateľom zrušením alebo premiestnením zamestnávateľa alebo jeho časti. Ustanovenie § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce vyžaduje pre možnosť výpovede zamestnávateľom nadbytočnosť zamestnanca ako následok písomného rozhodnutia zamestnávateľa alebo príslušného orgánu o zmene jeho úloh, technického vybavenia alebo o znížení stavu zamestnancov s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce alebo o iných organizačných zmenách. Je teda zrejmé, že nadbytočnosť zamestnanca ako následok rozhodnutia o organizačnej zmene zakladá výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, zatiaľ čo dôvodom výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce je bez ďalšieho samotná organizačná zmena spočívajúca v zrušení alebo premiestnení zamestnávateľa alebo jeho časti. Bezprostredným následkom takejto organizačnej zmeny je (objektívne vzaté) nemožnosť zamestnávateľa plniť si základnú povinnosť vyplývajúcu z pracovného pomeru, a to povinnosť pridelovať zamestnancovi dohodnutú prácu, resp. pridelovať mu prácu v dohodnutom mieste výkonu práce. Tým je zároveň vylúčené, aby bezprostredným následkom takejto organizačnej zmeny bola nadbytočnosť zamestnanca, resp. jej skúmanie sa stáva bezpredmetné (ako prípadný ďalší následok v reťazi príčin a následkov sa stáva právne bezvýznamnou). Inak povedané, nadbytočnosť zamestnanca môže zakladať výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce len v prípade, že je následkom takej organizačnej zmeny, pri ktorej zamestnávateľ môže (objektívne vzaté) i naďalej (po prijatí organizačnej zmeny) zamestnancovi pridelovať dohodnutú prácu v dohodnutom mieste výkonu práce, no jeho práca nie je (vôbec alebo v pôvodnom rozsahu) pre zamestnávateľa v ďalšom období potrebná (por. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010 sp. zn. 4 Cdo 102/2009).

V predmetnej veci bolo zo skutkového hľadiska okrem iného zistené, že žalobca vykonával prácu skladového pracovníka v prevádzkarni žalovanej v [REDAKOVANÉ], že miesto (sídlo) tejto prevádzkarne bolo v pracovnej zmluve dohodnuté ako miesto výkonu jeho práce, a že listom žalovanej z 30. 4. 2012 mu bola daná výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z dôvodu jeho nadbytočnosti vzhľadom na rozhodnutie o organizačnej zmene, ktorá bola vymedzená tak, že s účinnosťou od 30. 4. 2012 sa ruší Prevádzkareň [REDAKOVANÉ], a že z dôvodu jej zrušenia sa rušia dve pracovné miesta v tejto prevádzkarni, a to funkcie skladových pracovníkov.

Pokiaľ za tohto skutkového stavu odvolací súd vyslovil záver, že výpoveď daná žalobcovi z dôvodu nadbytočnosti podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce je neplatná pre neexistenciu, resp. nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcu, bol tento jeho právny záver správny, aj keď z iných dôvodov, než ktoré boli uvedené v odôvodnení jeho rozsudku. Rozhodnutím o zrušení prevádzkarne, ktorá bola dohodnutým miestom výkonu práce žalobcu, sa žalovaná zbavila možnosti plniť si základnú povinnosť tvoriacu obsah pracovného pomeru, a to povinnosť pridelovať žalobcovi prácu v dohodnutom mieste výkonu práce. Z hľadiska uvažovania o príčinnej súvislosti týmto bezprostredným následkom (ktorý by bez rozhodnutia o zrušení prevádzkarne nenastal) bolo vylúčené, ako už bolo uvedené vyššie, aby bezprostredným následkom takejto organizačnej zmeny bola nadbytočnosť žalobcu, resp. otázka jeho nadbytočnosti sa stala bezpredmetnou.

Pre správne rozhodnutie veci nebolo potrebné riešiť otázku, či zrušená prevádzkareň mala charakter časti žalovanej (aj keď zistené skutočnosti tomu nasvedčovali), a či teda žalovaná mala vo vzťahu k žalobcovi použiť výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce. Podstatné bolo to, že neprichádzal do úvahy použitý výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. t. j. nadbytočnosť žalobcu, ktorá by bola v príčinnej súvislosti s organizačnou zmenou, pretože bezprostredným následkom tejto zmeny bola nemožnosť žalobkyne pridelovať žalobcovi prácu v dohodnutom mieste výkonu práce, túto skutočnosť napokon výslovne konštatovala aj samotná žalovaná v dovolaní na strane 12 v prvom odseku, keď uviedla, že stratila objektívnu možnosť pridelovať žalobcovi dohodnutý druh práce v dohodnutom mieste výkonu práce.

V súvislosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 3133/2005, na ktoré v dovolaní poukazovala žalovaná, dovolací súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nebolo na daný prípad použiteľné, pretože z neho nevyplýva, že by sídlo zrušenej časti či útvaru zamestnávateľa bolo odlišné od sídla jej ostatných častí či útvarov, a že by bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce zamestnanca.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O. s. p.).“

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 27. januára 2016.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na záver krajského súdu v rozsudku zo 14. novembra 2013 (pri vymedzení obsahu jeho odôvodnenia, pozn.), podľa ktorého nebola daná príčinná súvislosť medzi písomne vymedzenou organizačnou zmenou (zrušenie prevádzkarne v ■■■■■ a nadbytočnosťou navrhovateľa. Podľa krajského súdu relevantným bolo rozhodnutie sťažovateľa vykonávať činnosť vykonávanú v zrušenej prevádzkarni v inej prevádzkarni sťažovateľa dodávateľským spôsobom, pričom sťažovateľ túto organizačnú zmenu neuviedol v písomnom rozhodnutí o organizačnej zmene. Najvyšší súd sa stotožnil so záverom o neplatnosti výpovede pre neexistenciu príčinnej súvislosti medzi zrušením prevádzkarne a nadbytočnosťou navrhovateľa. Uviedol však, že bezprostrednou príčinou (následkom) uvedenej organizačnej zmeny bola nemožnosť sťažovateľa „pridelovať žalobcovi prácu v dohodnutom mieste výkone práce“. V rámci uvažovania o príčinnej súvislosti bolo podľa najvyššieho súdu „týmto bezprostredným následkom... vylúčené..., aby bezprostredným následkom takejto organizačnej zmeny bola nadbytočnosť žalobcu...“.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že „dovolací súd formalisticky uvádza, že neprichádzal do úvahy použitý výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b)...., ale výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce“. Tento argument neobstojí

z dôvodu, že najvyšší súd v napadnutom rozsudku neuvádza právny záver, že bol daný výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce.

Nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľa, podľa ktorej jeho povinnosťou nebolo uviesť správnu právnu kvalifikáciu, ale výpovedný dôvod správne skutkovo vymedziť, pričom v tomto smere poukázal aj na § 79 ods. 1 OSP. Najvyšší súd poukázal na organizačnú zmenu vyplývajúcu z písomného rozhodnutia sťažovateľa (t. j. zrušenie prevádzky v ■■■■■) pričom poukázal tiež na bezprostredný následok tejto organizačnej zmeny, ktorý ale podľa neho nebol nadbytočnosť navrhovateľa. Z uvedeného je zrejmé, že príslušná organizačná zmena nebola podľa najvyššieho súdu vo vzťahu k následku, ktorý predpokladá § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce (t. j. nadbytočnosť zamestnanca), vymedzená dostatočne. Relevantné je tiež, že sťažovateľ neargumentuje, že písomne vymedzená organizačná zmena predstavuje iný výpovedný dôvod podľa § 63 Zákonníka práce. Naopak, sťažovateľ špecificky uvádza dôvody, pre ktoré sa domnieva, že ním písomne vymedzená organizačná zmena nie je výpovedným dôvodom podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce.

Ústavný súd takto považuje výklad príslušných ustanovení Zákonníka práce – predovšetkým § 63 ods. 1 písm. a) a b) – najvyšším súdom za jeden z možných výkladov. Ústavný súd tiež konštatuje, že najvyšší súd svoje právne závery primerane odôvodnil, tieto závery preto nie sú zjavne neodôvodnené. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu predstavuje dostatočný podklad pre výrok napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorým tento zamietol dovolanie sťažovateľa.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo jeho práva na

spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad predovšetkým § 63 ods. 1 písm. a) a b) Zákonníka práce najvyšším súdom ako dovolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016